

ולשאל את...

בזמן האחרון הגנו עדי ראייה להתפרצות היסטורית של כמה אנשי-שם מדופלמים ובלתי מדופלמים היוצאים להיגנת המוסר היהודי ולמלחמה נגד "חלול כבוד מוסר ישראל בגויים". אין להחשיב ביותר את פטפוטי הפליקסיים, המרטינינים, הזיגפרידיים, הארנסטיים ועוד כאלה, אך יש להתפלא שגם שמו של ה' שאול טשרניחובסקי, המרשורר הלאומי, נקלע בין שמות עדת מועלים ובוגדי-בגד אלה. המשורר הלאומי הזה, שהראה לנו הדרך ונתן לנו את הצו, — מה לו בין אלה? הלכבוד יהיה לו, ששמו יתנוסס בין מחרפי מערכות הנוער הלאומי בארץ ישראל? "טעות דפוס" נפלה כאן!!

ומהי התורה שלמדנו? אין דמי, דם קדושי ת"ח ות"ט, אף לא של "מקדשי את השם על מוקדי אש בספרד" לא של "מתים באחד" ואף לא של הנכבים דמו הוא, אלא מהי הרחם המפעמת בו, ומזה הדם הזורם בעורקיו? כן שאל המשורר, ואף ענה: "דמי ד"ר המדבר? כך! דם כובשי כנ"ע" ע"ן דמי הוא, קולח ואינו נח". וזהו הדרך שהראה לנו: כבוש!

היגון נתן לנו: שניב קורא לי השיר העז מנגינת דם ואש עלה בהר, ורעף הכר, כל מה שתראה רש!

הירדן לך, הלבנון לך, המישור וההר. מנחל פרת עד לבוא חמת והמדבר בערב. הגבול תתארו ידיה שזפתו עין העם, וכבשו ארץ בחזקת יד, ובאחוזתם בה ובניתם בנין עד לדור, הגם לכם הבא? וזהו הדרך ברר לנו וזהו הצו שנתן לנו המשורר בעת מצוק ומצור, בתוך ימי המלחמה הגדולה, אז בתרוג עמים נדכאים מתחת יד לחציהם ובעלת עמים לגדולה ובהשפלה עד לא-רץ. לא כביאליק המנוח שאמר לעם: "שחה נפשי לעפר", אלא כיהושע נתן הוא את פקודת הכבוש הגדולה בכל היבירות ובכל האמירות והגבורה שבה, כמו שקבלה ממש. אף אנו קבלנוה מן הרצל, ושאלו טשרניחובסקי, המשורר הלאומי מסרה לנו בשירו "מנגינה". וי אף אם נרתע עתה המשורר מאמרי פיה אנו הנוער, לא נרתע, ונבין את הפקודה כמות שהיא. הנוער לא יזכר את ד"ר טשרניחובסקי החתום מתחת לאדמתו כרוז מחפיר, אלא את המשורר הלאומי, שעל ברכי שירתו הלאומית הוא מתחנך.

ביאליק הקים מצבה זכרון עצומה ורבה לימי הגלות, וקונן על העולם היעורר והבוקע הזה ביצירתו "בעיר ההר ריגה", שהיא תגובתו עליימי הפוגרויים וההריגות. הוא הציג לפני כן את

מדת בני ישראל הנבהלים והמבהלים, הנחבאים בחורים, בעליות ובמרתפים, ואת כנופיות הקבצנים הסוחרים בפצ' עיהם — את הדור העובר, את עם ישראל של אתמול. וש. טשרניחובסקי לא יוכל לקונן, הוא אינו בוכה וזועק מרה, ש. ט. ניזון מהעבר המפואר ומגלה לפנינו את גדולתו והדרו ומנבא על עתיד מזהיר. הוא המבשר של עולם עולה ובוקע מתוך תהום הגלות ונבכי הגיטות אות.

וכיצד הגיב הוא, ש. טשרניחובסקי, על הפוגרויים והרציחות? את "ברוך ממגנצה" נתן לנו. אין הוא רואה לנגד עיניו בימי הזעזועים והמאורעות את אשר ראה ביאליק, את חבורת השוררים המתחבאים בין קורי העכביש, אלא את ברוך ממגנצה, האדם הנוסע, בעל האנסטינקטים הבריאים. הנוער לומד להעריך אותה, את ברוך ממגנצה, וזה למדנו ש. ט. ש. אם הם, הגויים, בגולה, ישופו את ראשינו, אנו נשופם עקב, בכל העולם, בגולה ובארץ. יקומי "ברוך כים" כאלה שיבעירו את העולם במוקד אחד, ורק אז כשידעו הם הגויים, ברור רות, כי עשה נעשה זאת, וכי מסוגלים אנו לזאת, יחדלו לשופנו ראש ואנו נעלה מעלה, מעלה, אין פנינו למלחמה, אך אם הם יפתחו במלחמה, אנו נשיב בסער מלחמה.

זהו ש. טשרניחובסקי, שאנו ידעו זהו ולא הד"ר החתום שם על הכרוז. ועתה, בשנות הדמים בארץ, מה הגיש לנו ש. י. הלוחם, איש הקרב העברי הקדמון, שדמו דם כובשי כנען? הוא לא בכה ולא זעק, הלא זהו דרכו מאן. מוצק וגאה לא השמיע קינה ואמר חזית, אלא הוקיע את החזיון המביש והמחפיר, את "ההבלגה" הידועה, הראה אותה לעין כל במערומיה, כמו שהיא, וכדרכו שאב את הרקע ליצירתו מן העבר והרוחק של עם ישראל — זוהי "פרשת דינה".

מכיון שטומאה האחות: "ויקחו שני בני יעקב, שמעון ולוי, אחי דינה, איש חרבו ויבואו אל העיר אשר טמאה את חותם: ואת חמור ואת שכם בני הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שכם ויצארו. הם לא חשבו חשבונות רבים. הם עשו מה שציום האנסטינקט. על המכה הראשונה, הכה מכה אחת אפים, ולא — אבוד תאבד.

וכאן באה התוכחה הקשה של האחות האומללה, דינה, הקוראת לאחיה: "האספו ואפרדה מכם, אני אחותכם הי אומללה... הנני נאספת אל עמי הקבצו ושמעו אל דינה אחותכם... וכאבות כן הבנים, רובם מבליגים, ותיכחת דינה ניתכת גם על ראשיהם הם: וש. טשרניחובסקי הוא שהציב מצבת-עד לתוכי

זה הזאת תוכחת המעונה לאחיה שאינם נוקמים את כבודה המתחילל: מתחילה דינה המעונה מן הבכור וגומרת בצעיר הבנים, ומוכיחה את כולם, כמגיע להם, ומשבחת ומברכת אך את שמעון ולוי, שנשמעו לקול דמם החם, הקולח בעורר קיהם וקנאו לכבוד אחותם המטויא.

וזה דברה לראובן: ...ולא ענות אותי ביום צרתי. ולא הבאשתני ביושב הארץ... מבליגיתי על דמי..."

את שני האחים שמעון ולוי היא משבחת ונותנת להם תהילה ומברכת את פועל ידיהם ואת אלה שילכו בדרכם: "שמעון ולוי אחים

כלי אצילים מכרותיהם. *
...בסודם תגול נפשי בקהלם יקר כבודי. כי באפם הרגו איש וברצונם עקרו גן ברוך אפם כי עז ועברתם כי קשתה ירבו כמוהם ביעקב בכל תפוצות ישראל: ברוך אלהים חילם ופעל ידם תרצה..."

ויהודה, זה שיכול היה להיות, המר של בישראל, "ולא יקחה עמים", "סר שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו". הוא כפה על עצמו את ההבלגה, ודברי הבז של ש. טשרניחובסקי, ששם בפי דינה הם: "לא נראה שבט מיהודה".

"אסר לנער כידון ולמערכה בני שבטו כסה חרון לבושו דם צוננים לסוסו הכלילת עינים מכעס וחרון—שמנים מקלח..."

יהודה אסר כחו ולא נתן לדמי ליתפרץ להרוג ולהשמיד את מטמא אחותו, וכך ממשיכה דינה את תיכחתה ומייסרת את זבולת, אשר לבו אך לר' ווחיו וכל געגועיו אך לאניית מסחר: "זבולת לחוף ימים יסבא, והוא להון אניות וגעגועיו על צידת... ואת יששכר זה: "חמור גרם רועד בבית המטבחים..." והקונה בכסף את בטחונו: "וירא שכנו כי רע ואת הארץ כי נבוכה ויגל כיסו לשלם ויהי למס פועל."

ואף דן לא נגרע חלקו בין המבליגים, העוזבים ובורחים מן המערכה: "דן גור כלב יברח מן הבשן" ולועגת לו דינה: "לישועתך לא קייתי אחי!" וגד גם הוא נסוג ונרתע: "גד גדודים יגודיהו והוא נסוג אחור..." "לא אתה בראשי עם מצות מנהיגים עשה

(* מכירותיהם — חרבותיהם.

המשפלותיו עם ישראל".
זהו דבר מוסרה לאשר על כן טור בע הוא בעדנים: "אשר — שמנה לחמו" ולנפתלי על כי היה לחיה נפחדה: "נפתלי אילה פחודה" ויוסף הצעיר מכולם: "לא לו שם נוקם גפן ישראל..." בכור שורו קרחה לו וקרני שבלול קרניו הכהם עמים יגנח יחדיו הורסי ארץ?"

וזהו פרשת התוכחה של דינה לא-חיה, וזהו גם פרשת התוכחה של המרשורר הלאומי שאול טשרניחובסקי, דורנו אנו על הבלגתו. ורק כך נשקף לנוער ש. טשרניחובסקי המשורר: כיוצר "מנגינה" ו"ברוך ממגנצה", ו"פרשת דינה", וכי לחם העברי הלאומי, "שמנגינת דם" ו"אש" מפעמת בלבו ומלבה בקרבה את אש האהבה לארצו ולמולדתו החפשיה והמשתחררת!